

Karmit Fadael weet hoe ze dromen kan verklanken

Het Radio Filharmonisch Orkest begint met een jaarlijkse stipendium voor jonge componisten. De 24-jarige Karmit Fadael is de eerste uitverkorene.

Door onze medewerker **Joost Galema**

De voornaam van Karmit Fadael betekent 'Gods wijn-gaard' in het Hebreeuws, maar er rustte vorig jaar weinig zegen op de vruchten ervan: haar eerste twee orkestwerken werden niet uitgevoerd. En even leek ook het derde ten prooi te vallen aan de stilte waarin de coronacrisis de muziekwereld doopt. Maar zover komt het niet. Het nieuwjaarsconcert van de gemeente Hilversum gaat toch door, zodat haar stuk *Parting* deze dinsdag zijn première krijgt, al zal dat zonder publiek via een livestream zijn.

Fadaels *Parting* is het eerste van vier opdrachten die horen bij het stipendium dat het Radio Filharmonisch Orkest in het leven roept om ie-

der jaar een jonge componist te ondersteunen en inspireren. De andere drie werken zal ze maken voor kleinere ensembles uit het orkest en het sextet Fuse, de huisband van het televisieprogramma *Podium Witteman*. Geen achterafzalen of obscure kanalen dus: de grote spotlights staan komend jaar op Karmit Fadael.

'En nu?' is de vraag die als rode draad door de nieuwjaarsbijeenkomst loopt, en die zij muzikaal dient te 'beantwoorden'. Onder haar handen ontstond *Parting*, een eerbetoon aan iedereen die afgelopen jaar afscheid van een dierbare moest nemen. Zij verloor zelf haar eigen vader, de oud-voetballer Yehuda Fadael, een tweevoudig Israëliësch international die zijn geluk beproefde in Duitsland. Daar werd ook zijn dochter geboren, in het Beierse kuuroord Treuchtlingen.

Kort daarna scheidden haar ouders en verhuisde Karmit met haar moeder naar Sneek. Haar vader bezocht ze in de weekenden in Amsterdam totdat hun band verwaterde in haar tienerjaren. „Mijn vader was al in de tachtig, hij leed aan Alzheimer. Zijn sterfbed, begin vorig jaar, was de

engste gebeurtenis uit mijn bestaan: de arts had hem in slaap gebracht, zijn adem stokte, zijn armen kleurden blauw, de dood slokte hem langzaam op. Bij het nieuwjaarsconcert waarvoor *Parting* is geschreven, wordt teruggeblikt en vooruitgekeken. Het overlijden van mijn vader was voor mij het meest indringende beeld. Door corona verloren daarna nog veel mensen een geliefde. Gevoelens van afscheid en verlies beheersten ons.”

En zo ontstond *Parting*, dat begint vol leven en langzamerhand uitdunt tot er alleen nog wat lijnen van enkele strijkers overblijven. „Ik ervoer mijn vader als een moeilijk man. Na zijn dood zocht ik naar de mooie herinneringen, naar wat hij me heeft meegegeven. Mijn Hebreeuwse achtergrond, mijn mooie naam. Ik heb - zoals Bach deed - mijn achternaam omgezet in noten, in een melodie, die aan het slot wegsterft, zoals dat ook gebeurt in Mahlers *Negende Symfonie*.”

Joodse achtergrond

Hoewel Fadael opgroeide in Sneek, en haar vader weinig zag, vindt ze het belangrijk haar Joodse achtergrond te begrijpen. „Want in de spiegel zie ik niet een blond Fries meisje. Niettemin voelde ik me als kind in Sneek Fries onder de Friezen, afgezien van een enkele grap van een ouder die me Fatima noemde. Pas in Den Haag, waar ik aan het conservatorium studeerde, begonnen mensen me als buitenlander te behandelen. Bij een eerste ontmoeting sprak vrijwel iedereen standaard Engels tegen me. Onlangs stond ik bij de balie in de bibliotheek. 'Bent u hier voor de inburgeringscursus?' werd me gevraagd. Mijn Nederlands is goed genoeg, antwoordde ik, maar misschien kunt u me vertellen waar ik kan printen.”

Wie ben ik? Die zoektocht herkent Fadael ook in het componeren. „In elk stuk moet ik mezelf opnieuw uitvinden. Welke klanken resoneren in mij?” Haar oud-docent, componist des vaderlands Calliope Tsoupaki, ziet in Fadael „iemand die altijd trouw is aan zichzelf en weet hoe ze haar dromen kan verklanken”. Haar leermeesters Tsoupaki, Guus Jansen en Martijn Padding inspireerden haar tot het zoeken van eigenheid. „Bestaande vormen zijn interessante uitgangspunten, geen in steen gebeitelde wetten. *Parting* opent met de noten F en A, de eerste letters van mijn achternaam. Een studiegenoot vond dat je met zo'n grote terts een stuk niet kunt beginnen. Maar voor mij voelt het goed. Ik moet baas zijn over de techniek, de techniek niet over mij.”

Het nieuwjaarsconcert van Hilversum – met Karmit Fadaels *Parting* – is 12/1 vanaf 19.30 uur te bekijken op YouTube. Inl: livehilversum.com

FOTO IZAK DE DREU

Karmit Fadael zette als componist haar achternaam om in noten.